

پژوهشگاه میراث
پرکال جامع علوم انسانی

مطبوعات و ۰۰۰

• روزنامچه مطبوعات / سید فرید قاسمی

روز نامه‌چه مطبوعات (۱۸)

سید فربد قاسمی

گزیده رویدادهای سال ۱۳۸۱

۲۱۷

سال ۱۳۸۱ هم گذشت. لحظه‌ای که سال ۱۳۸۱ تحویل شد ۲۳۰۰ متقاضی در انتظار صدور پروانه انتشار نشریه بودند در سالی که گذشت ۴۴۵ «مجوز انتشار» نشریه صادر شد و حدود ۹۰۰ درخواست جدید آمار متقاضیان را در پایان سال به بیش از ۲۷۰۰ متقاضی رساند. مثل پیارسال و دیگر سالهای سپری شده روزنامه‌های ایران عمدتاً پس از چهارده روز انتشار یافتند. نخستین رویداد مطبوعاتی در این سال برگزاری جلسه نهایی دادگاه مدیر مسئول هفته‌نامه شمس تبریز بود که به اعلام لغو پروانه انتشار این نشریه الجامید. صدور اعلامیه‌های جمعی از روزنامه‌نگاران و تشکل‌های مطبوعاتی درباره فلسطین و پاره‌ای از مسائل جاری کشور، شکایت همسر سیامک پورزنده به کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، رفع توقیف از نشریه ایمان، برگزاری مراسم سالگرد روزنامه نوروز و سیب، دستگیری خبرنگار هفته‌نامه اصلاحات، بازجویی از خبرنگار روزنامه ایران در دادگاه، برگزاری جلسه دادگاه مدیران مسؤول نشریه‌های سیاست روز، زاگرس، پهلوان و آزاد، آزادی خبرنگار هفته‌نامه ندای ایران با قرار وثیقه، توقیف سلام آزادی: روزنامه دانشجویی غرب کشور، اعلام افزایش هزینه حمل مطبوعات توسط ناوگان هوایی و درخواست وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از وزیر راه و ترابری برای لغو این مصوبه، برگزاری نمایشگاه‌ها و میزگردی‌های مطبوعاتی در زمرة رویدادهای فروردین ۸۱ بودند. در این ماه اعلام شد که «بخش سازمانهای غیردولتی دپارتمن اطلاعات همگانی سازمان ملل»، درخواست عضویت انجمن

در اردیبهشت ۱۰۲ رویداد مطبوعاتی را در دفتر یادداشت ثبت کردم. صبح روز اول اردیبهشت شبکه خبر رسانی محلی ایرنا در شیراز آغاز به کار کرد. در این ماه مدیران مسؤول آزاد، مردم سالاری، پیام قم، سیروان، حیات نو، انتخاب، بنیان، زاگرس، ایران، نجوا و بهار به دادگاه رفتند. انجمن منتقدان و نویسنده‌گان تئاتر ایران، انجمن روزنامه‌نگاران مسلمان، انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، انجمن صنفی روزنامه‌نگاران، خانه مطبوعات و خبرنگاران استان اصفهان، انجمن صنفی روزنامه‌نگاران آزاد، انجمن نویسنده‌گان کودک و نوجوان، سازمان گزارشگران بدون مرز، انجمن روزنامه‌نگاران و نویسنده‌گان حامی میراث فرهنگی، انجمن صنفی عکاسان و انجمن نویسنده‌گان جوان یزد به مناسبهای مختلف اعلامیه صادر کردند.

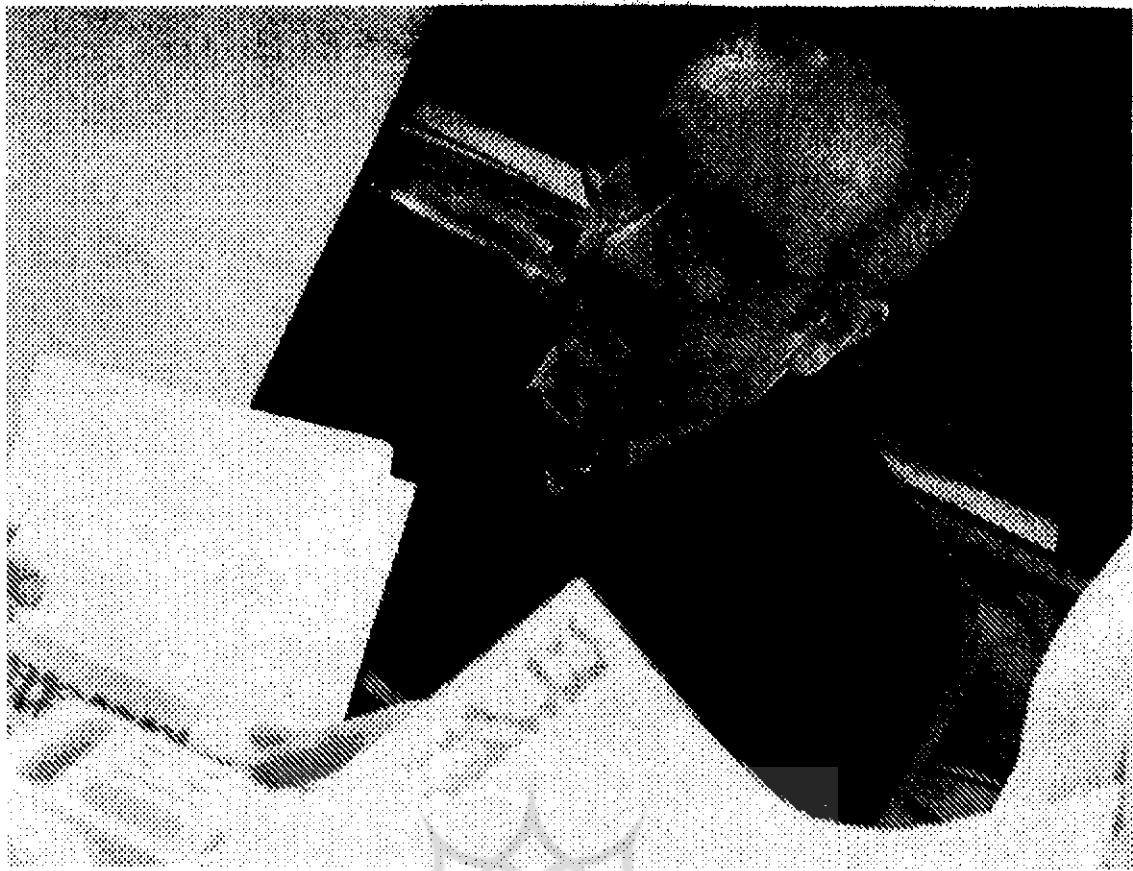
در این ماه « سمینار نقش رسانه‌های همگانی در مبارزه با تروریسم »، « همایش پیامدهای تکنولوژیکی ارتباطات »، « سومین جشنواره نشریات دانشجویی بسیج سراسر کشور در مشهد »، جشنواره نشریات دانشجویی زنجان در جامعه مدرن، نگرش سنتی و ملاحظاتی در باب ژورنالیسم ایران، « همایش خبرنگاران ایستا در تبریز »، « جشنواره نشریات دانشجویی مراکز تربیت معلم » در سنترج، نشست « مطبوعات، نهادهای صنفی و کاهش تصدی دولت »، دومین اجلاس شبکه توزیع سراسری مطبوعات، نشست « مطبوعات، ارزش‌ها و نگرش‌ها » و همایش نکوداشت فخرالدین حجازی برگزار شد. پاره‌ای دیگر از رویدادهای اردیبهشت از این قرار بود دستگیری باند جاعلان کارت خبرنگاری اورمیه (ارومیه)، توقيف موقت هنر هفتم، تعطیل ارونده: نشریه محلی آبادان، جشن نخستین سالگرد انتشار روزنامه سیاست روز، توقف انتشار ضمیمه موسیقی و هنرهای تجسمی روزنامه ایران، برگزاری نخستین جشنواره مطبوعات رشد کشور، راهپیمایی گروهی از طلاب حوزه علمیه قم در اعتراض به معرفی یک کتاب در روزنامه ایران، « محکمه سعید افسر نویسنده و معاون اجرایی روزنامه ایران در دادگاه به علت نوشتن یک یادداشت، صدور حکم « محکومیت » احمد زیدآبادی، احضار یکی از استادان دانشگاه اصفهان به دادگاه برای نگارش و چاپ یک مقاله، ضرب و شتم موزعان نشریه بصیر، تجمع خشونت‌آمیز افراد ناشناس در مقابل روزنامه آفتاب یزد، برگزاری جلسه دادگاه دبیر ویژه موسیقی و هنرهای تجسمی روزنامه ایران و بنفشه سام گیس معرفی کننده یک کتاب در روزنامه ایران، برگزاری نهمین نمایشگاه مطبوعات، برگزاری مراسم روز جهانی آزادی مطبوعات، توقيف روزنامه بنیان، توقيف موقت روزنامه ایران، آغاز دوره آموزش روزنامه‌نگاران افغانی در دانشکده خبر، اعلام محکومیت روزنامه نوروز و صدور مجوز برای راهاندازی خبرگزاری مهر.

خرداد با برگزاری مراسم برترینهای فرهنگ مهندویت (ویژه مطبوعات) در مدرسه دارالشفاقم

و نخستین جشنواره نشریات دانشجویی استان زنجان آغاز شد. ظهر اول خرداد اعلام شد که مدیر مسؤول روزنامه بهار به ۶ ماه محرومیت از مسؤولیتهای مطبوعاتی محکوم شده است. در روز دوم این ماه انتخابات هیأت مدیره انجمن نویسنده‌گان کودک و نوجوان برگزار شد و دبیر انجمن صنفی عکاسان برگزیده شد. در همان روز به حکم کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی تهران نشریه فرینه به شش ماه توقیف محکوم گردید و انجمن نویسنده‌گان جوان یزد از روزنامه سیاست روز شکایت کرد. در روزهای دیگر خرداد ماه این اتفاقات را شاهد بودیم: جلسه بررسی مشکلات مطبوعات محلی گیلان، همایش تجلیل از نویسنده‌گان جوان گرگان، دوره آموزش روزنامه‌نگاری در هفته نامه فرهیختگان، افتتاح خبرگزاری پانا، شکایت مدعی العموم از مدیر روزنامه ایران، نامه جمعی از روزنامه‌نگاران ایرانی به کوفی عنان درباره کارنامه اسراییل در فلسطین، بازجویی از مدیران مسؤول کیهان، مردم سالاری، توسعه، شبوا (تریت حیدریه)، گزارش فیلم، هنر هفتم، آینه زندگی، اطلاعات علمی، راه نو (یاسوج)، همبستگی، آفتاب امروز، و صدای ارومیه، صدور حکم جلب مسعود بهنود، فرستادن پرونده روزنامه نوروز به دادگاه تجدید نظر، مراسم دهمین سالگرد انتشار پیام سمنان، نشست موافع توسعه حقوق مطبوعات در ایران، سفر نویسنده‌گان و کارکنان کیهان به گشا، انتشار نخستین شماره چلچراغ، لغو مجوز انتشار نشریه دانشجویی جلوه، احضار مدیر عامل ایسنا به دادگاه، آتش سوزی دفتر روزنامه آزاد در یزد، انتخابات خانه مطبوعات ایلام، راهاندازی وب‌لایگ ماهنامه دنیای کامپیوتر و ارتباطات، نمایشگاه کاریکاتور در خانه کاریکاتور، پلمب ۸۰ دکه مطبوعاتی در کرج، انتشار روزنامه اعتماد، دوره آموزش امور مطبوعاتی در ایلام، تشکیل تشکل روزنامه‌نگاران ایرانی «تلash برای صلح»، پلمب جایگاه‌های فروش مطبوعات در شیراز، انتخاب اعضای هیأت رئیسه کشتی نویسان مطبوعات و توقیف خیزش: نشریه دانشجویی دانشگاه علم و صنعت.

روز اول تیر ماه قیمت تک نسخه روزنامه اطلاعات از ۲۰ تومان به ۴۰ تومان افزایش پیدا کرد. روزنامه آزاد توقیف شد. مطبوعات از تبلیغ چای خارجی منع شدند. مسؤولان مطبوعات با مسؤولان شورای امنیت ملی جلسه داشتند و ۱۰۰۰ روزنامه‌نگار درباره مشکلات روزنامه‌نگاری به مجلس نامه نوشتنند.

در آغازین روزهای تیر ماه مجمع انجمن روزنامه‌نگاران مسلمان برگزار شد و آیینه اردبیل از انتشار باز ماند. مدیر صدای ارومیه نیز با قرار وثیقه آزاد شد. در این ماه مدیران سینما جهان، پیام امروز، آوای ماکو، نوروز، گزارش روز (دادگاه غیابی) بامداد نو، ندای جامعه، گزارش، همبستگی، آفتاب یزد، همت (مشهد)، مردم سالاری، آوای کرمانشاه، صبا (بندرعباس) و

● سیدفرید قاسمی

۲۲۰

فردوس به دادگاه رفتند انجمن تخصصی عکاسان ورزشی ایران گرد هم آمدند. نشریه محلی زاهدان لغو امتیاز شد و بنفسه سام گیس را بار دیگر به دلیل معرفی یک کتاب محاکمه کردند. مهد ایران توقيف شد. انجمن متقدان و نویسنده‌گان سینمای ایران برای انتخاب شورای مرکزی گردهم آمدند و نیز «همایش تخصصی عکاسی خبری و جایگاه آن»، «میزگرد تأثیرات روزنامه سلام بر فضای سیاسی و مطبوعاتی کشور»، «همایش مدیران نشریات دانشجویی» و «همایش بهزیستی و رسانه‌ها برگزار شد.

در واپسین روزهای تیر، کمیته تخصصی فوتبال نویسان انجمن خبرنگاران و نویسنده‌گان ورزشی گردهم آمدند و شماری از دست اندکاران مطبوعات به اداره اماکن احضار شدند. این احضار در روزهای نخست مرداد نیز ادامه داشت. تعطیل موقت روزنامه خزر، توقيف روزنامه نوروز و واکنش سریع نسبت به این اقدام، بازجویی مدیر روزنامه توقيف شده آزاد، آزادی خبرنگار اعتماد (ساسان آقایی) پس از ۱۴ روز جلس، برگزاری کلاس آموزش روزنامه‌نگاری در اهواز، دوره آموزش کاریکاتور مطبوعاتی در فرهنگسرای امیرکبیر، ممنوعیت انتشار نشریه همت (چاپ مشهد)، احضار مدیر آفتاب یزد و همبستگی به دادگاه، راهاندازی وب لاج فارسی کاریکاتور، تعطیل نشریه عارف، برگزاری نشست در مجمع صنفی نشریات دانشجویی و باشگاه تحلیل‌گران نشریات دانشجویی، برگزاری تماشگاه اولین‌های مطبوعات، تجلیل از منتقدان

تثاتر، جشنواره مطبوعات گلستان، نمایشگاه مطبوعات در اردل، توقيف آئینه جنوب و روزنرو، برگزاری مراسم روز خبرنگاران، همایش خبرنگاران دفاع مقدس، بازدید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون امور فرهنگی از موزه مطبوعات، اعطای جایزه به برترین‌های داوران جشنواره مطبوعات، «میزگرد مطبوعات پس از دوم خرداد، فرستها و تهدیدها»، اجرای سرود خبرنگار در سراسری اجتماعات بوستان لاله تهران، برگزاری نمایشگاه‌های کاریکاتور، نشست‌های انجمن صنفی روزنامه‌نگاران، انجمن روزنامه‌نگاران مسلمان، انجمن نویسنده‌گان کودک و نوجوان، تفهیم اتهام به مدیر مسؤول ایران فردا، برپایی کارگاه روزنامه‌نگاران در دانشگاه صنعتی امیرکبیر و توقيف حدیث قزوین از جمله رویدادهای مطبوعاتی در مرداد ماه بودند.

در ۴ شهریور ماه اعلام شد مدیر روزنامه گزارش روز به ۲۸ ماه حبس محکوم شده است. این حکم در حالی صادر شد که از اقامت مدیر مسؤول این روزنامه در امریکا حدود دو سال می‌گذشت. در همین روز هیأت نظارت بر مطبوعات با تغییر وضعیت ۲۳ نشریه موافقت کرد. در این جلسه با تبدیل ۵ هفته‌نامه به روزنامه موافقت شد. معاون امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این روز دستور داد انتشار مجله سینمای نو متوقف شود.

توقيف نامه قزوین، انتخاب اعضای جدید شورای خانه مطبوعات خراسان، انتشار روزنامه گلستان ایران، بزرگداشت روز زن در روزنامه اعتماد، دادگاه مدیر روزنامه همبستگی و مجرم‌شناختن وی، اولین نمایشگاه عکس عکاسان مطبوعات ایران، جشنواره عکس کودک و نوجوان مجله کیهان بچه‌ها، نشست مجمع عمومی انجمن روزنامه نگاران زن ایران، توقيف روزنامه گلستان ایران و هفته‌نامه وقت، انتشار «شکواییه جوانان تحریریه روزنامه گلستان ایران به خداوند»، دیدار گروه خبرنگاران و نویسنده‌گان جنگ از مناطق جنگی غرب کشور، پلمب دفتر روزنامه گلستان ایران از دیگر رویدادهای شهریور بود. در این ماه دادستان کل کشور اعلام کرد که پایگاه‌های اینترنتی مشمول قانون مطبوعات می‌شوند که واکنش مخالفان و موافقان را پی‌داشت.

در نیمه دوم سال ۱۳۸۱ بیش از ۳۰۰ رویداد مطبوعاتی را در دفترم ثبت کرده‌ام که به پاره‌ای از این اتفاقات در پی اشاره می‌شود:

تعطیل خودخواسته مجله هفتگی گل آقا، بازداشت و آزادی بهروز گرانپایه، برگزاری جشن ۲۰ سالگی مجله صنعت چاپ، نخستین جشنواره خبرنگار و رسانه برگزیده حوزه کتاب، راهاندازی جام جم آنلاین، آغاز به کار رسمی خبرگزاری‌های فارس و ایلنا، دستگیری عباس عبدی، علیرضا جباری و شماری سینمایی نویس، آزادی عبدالله نوری، و عماد الدین باقی، برگزاری جشنواره دو سالانه قلم زرین، برگزاری جلسات هیأت نظارت بر مطبوعات، محاکمه

سردبیر گلستان ایران و مدیران مردم‌سالاری، همیستگی، صدای ارومیه، گیلان امروز، اقتصاد ایران، وراوی (چاپ اردبیل)، چشمۀ اردبیل، خبر ورزشی، افق کویر، آفتاب امروز، نامه قزوین، گلنار تفت، نظام دامپزشکی، ورزش و مردم، جامعه نو، پنج شنبه‌ها، البرز، سردار، راه زندگی، جام جم، عنده‌لیب (چاپ ملایر)، مردم خدابنده، حریم، همشهری، قم امروز، و... ضرب و شتم خبرنگار اعتماد در حاشیه مراسم ۱۶ آذر، انتخاب اعضای هیأت مدیره انجمن نمایشنامه‌نویسان، برگزاری مسابقه برترین‌های وبلاگ‌نویسی فارسی، دومین کارگاه آموزشی ویژه ورزشی نویسان، لغو امتیاز روزنامه آفتاب امروز، انتشار مجدد و توقیف روزنامه بهار، برگزاری دومین جشنواره عکس کیهان بجهه‌ها، انتخاب اعضای جدید انجمن دفاع از آزادی مطبوعات و هیأت منصفه مطبوعات، انتخاب جمیله کدیور به عنوان دبیرکل انجمن روزنامه‌نگاران زن ایران، شکایت نویسنده کتاب شنود اشباح از ۴ روزنامه یاس نو، آفتاب یزد، مردم سالاری و صدای عدالت، انتخاب کتاب ماه‌کلیات به عنوان نشریه برتر در آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی، توقیف ولایت قزوین، برگزاری جلسات نقد کتاب ماه ادبیات و فلسفه، انتخاب عیسی سحرخیز به عنوان نماینده مدیران مسؤول در هیأت نظارت بر مطبوعات، اعلام استقلال دانشکده علوم ارتباطات از دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی، انتصاب سید محمد صحفی به جای شعبان شهیدی به سمت معاون امور مطبوعاتی و تبلیغاتی، انتشار روزنامه‌های فرهنگ آشتی، مدیر، بنیان، اخبار امروز، نسیم صبا، یأس نو و...، افتتاح خانه مطبوعات در لرستان و مازندران، تعطیل خود خواسته قم امروز، صدور اخطار به ۳۰۰ نشریه غیرفعال از سوی اداره کل مطبوعات داخلی، توقیف مینودر و تابان (چاپ قزوین)، برگزاری مراسم تجلیل از دکتر کاظم معتمدزاد، اعلام تعطیل ۶ نشریه محلی در کرمانشاه به علت مشکلات مالی، بازداشت و آزادی خبرنگار روزنامه دانشجویی معرفت، انتشار نامه ۱۳۴ روزنامه‌نگار به دستگاه قضایی برای آزادی هاشم آفاجری، عباس عبدی، بهروز گرانپایه و حسین قاضیان، تعطیل خود خواسته هفت‌نامه سینما ویدئو، اعلام انتشار ۳۷۰۰ روزنامه الکترونیکی در ایران، توقیف حیات نو، بازداشت و آزادی علیرضا اشراقی عضو هیأت تحریریه روزنامه توقیف شده حیات نو پس از ۵۳ روز، توقیف پنج روزه روزنامه همشهری، انتخاب هیأت مدیره انجمن صنفی عکاسان مطبوعات، توقیف مجدد نوروز در آستانه انتشار دوره دوم، برگزاری مراسم بزرگداشت عماد خراسانی از سوی کتاب هفته، بخارا، کتاب ماه ادبیات و فلسفه و خانه هنرمندان ایران، افتتاح باشگاه نویسنده‌گان و هنرمندان از سوی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، احضار مدیر یاس نو به دادگاه به خاطر درج آگهی کتاب محاکمه نوروز، و آغاز به کار انجمن فرهنگی خبرنگاران کتاب.

در نیمة دوم سال ۱۳۸۱ «همایش»‌ها، «میزگرد»‌ها، «نشست»‌ها، نمایشگاهها و دوره‌های آموزشی روزنامه‌نگاری برقرار بود. در این سال جلیل خوشخو، خلیل اسعد رزم‌آرا، خسرو شاهانی، مرتضی معتقد‌ی، مصطفی رحیمی، مهدی سمسار، احمد بیرشک، حسین ابوترابیان، جواد حدیدی، یدالله سحابی، سعید جان‌بزرگی، لطف‌الله تمکینی، فرخ تمیمی، اردشیر ملک مرزبان، احمد محمود، سیدعلی طبری‌پور، محمد بیابانی و شماری دیگر به خیل درگذشتگان پیوستند.

از مصطفی پاشنگ منتشر شده است:

- فرهنگ پارسی پاشنگ (جلد یکم)، ریشه‌یابی واژگان پارسی، زبان‌شناسی، و واژگان جهان زبانی
- فرهنگ پارسی پاشنگ (جلد دوم)، ریشه‌یابی واژگان پارسی، زبان‌شناسی و واژگان جهان زبانی
- نگاهی از تاریکی (رمان)
- خاکستر گرم (رمان)
- هومیتا (رمان)
- دختری به نام خورشید (رمان)
- مهر پنهان (رمان)
- چشمانی به رنگ دریا (رمان)

مرکز پیش: صادقیه — چهارراه خسرو — مجتمع تجاری بولیان — طبقه زیرین — پلاک ۸